

KNJIŽNICA MIKLOVA HIŠA RIBNICA

Neža Tanko

**SPLETNO MESTO KNJIŽNICE MIKLOVA HIŠA: IZBOR TER PREDSTAVITEV
VSEBIN ZA OTROKE**

Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Ribnica, 2021

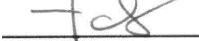
Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

IZJAVA O AVTORSTVU IN O JAVNI OBJAVI PISNE NALOGE

Podpisana Neža Tanko, izjavljam, da sem avtorica pisne naloge za bibliotekarski izpit za bibliotekarja z naslovom: Spletna stran Knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- sem pisno nalogo izdelala samostojno in je moje avtorsko delo,
- so dela drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih navajam neposredno ali povzemam, navedena oziroma citirana v skladu s standardom APA,
- sem besedila ali podatke, ki so avtorsko zaščiteni, uporabila v skladu z določbami zakona, ki določa avtorske pravice,
- je elektronska oblika pisne naloge istovetna s tiskano obliko naloge,
- na podlagi 23. člena Pravilnika o bibliotekarskem izpitu ter v skladu s prvim odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovoljujem javno objavo elektronske oblike pisne naloge na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.

Podpis avtorice: _____

V Ribnici, dne 30. 11. 2021

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Ključna dokumentacijska informacija

Ime in PRIIMEK: Neža TANKO

Naslov pisne naloge: Spletno mesto Knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke.

Kraj: Ribnica

Leto: 2021

Št. strani: 37

Št. slik: 11

Št. preglednic: 0

Št. prilog: 1

Št. strani prilog: 1

Št. referenc: 16

Strokovno usposabljanje za bibliotekarski izpit je potekalo v: Knjižnici Miklova hiša Ribnica
Mentor v času strokovnega usposabljanja: Nežka Mohar Gačnik

UDK: 027.022:004.738.1-053.4/.5(497.4Ribnica)(043.2)

Ključne besede: otroci, spletne strani, splošne knjižnice

Izvleček:

V nalogi za bibliotekarski izpit smo pripravili izbor kriterijev za analizo spletnih mest splošnih knjižnic ter pregled priporočil za digitalne vsebine za otroke. S pomočjo statističnih podatkov, ki jih zbira Narodna in univerzitetna knjižnica, smo izbrali deset splošnih knjižnic, vključno z ribniško knjižnico, ki so si med seboj najbližje glede na število potencialnih uporabnikov. Izkazalo se je, da so glede na izbrani kriterij obravnavane knjižnice najmanjše splošne knjižnice v Sloveniji. Na spletnih mestih knjižnic smo opravili analizo vsebin, ki jih imajo objavljene, glede na zastavljene kriterije: predstavitev knjižnice, predstavitev elektronskih virov, prireditve oz. koledar dogodkov, ustreznost vsebin za otroke ter preglednost, razumljivost in osebni vtis. Izkazalo se je, da so knjižnice kot ustanove dobro predstavljene. Elektronski viri so ali naštet ali pa celo opisani. Podobno je s prireditvami, ki so večinoma vnesene v koledar ali pa so objavljene med obvestili, pogosto jih spremljajo še dodatne informacije. Kriterij ustreznosti vsebin za otroke najmanjše slovenske knjižnice slabo dosegajo, saj je večina objavljenih vsebin namenjena staršem z nekaterimi izjemami. Spletišča so v večji meri pregledna ter razumljiva in so pustila pozitiven vtis. Tudi Knjižnica Miklova hiša v grobem ne odstopa od ostalih knjižnic. Glede na analizo smo pripravili nabor vsebin, ki so primerne otrokom in bi našim uporabnikom še posebej koristile. Na ta način bo pričujoča raziskava lahko zaživela v praksi.

KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	1
1.1 PREDSTAVITEV USTANOVE	1
2 VREDNOTENJE SPLETNIH MEST TER VSEBIN ZA OTROKE.....	2
2.1 KRITERIJI ZA PRESOJO KNJIŽNIČNIH SPLETIŠČ.....	6
3 KAKŠNA SPLETNA MESTA IMAJO MANJŠE KNJIŽNICE?	8
3.1 SPLETNA MESTA KNJIŽNIC, KI SO Z NAŠO KNJIŽNICO PRIMERLJIVE PO VELIKOSTI.....	8
3.1.2 Knjižnica Dravograd.....	11
3.1.3 Knjižnica Hrastnik	12
3.1.4 Knjižnica Ilirska Bistrica.....	14
3.1.5 Knjižnica Rogaška Slatina.....	15
3.1.6 Knjižnica Logatec.....	16
3.1.7 Knjižnica Tržič.....	17
3.1.8 Knjižnica Radlje.....	18
3.1.9 Knjižnica Ormož.....	20
3.2 ZDRUŽEN PREGLED IZPOLNJEVANJA POSAMIČNIH KRITERIJEV IN ZAVRNITEV HIPOTEZE.....	20
4 KNJIŽNICA MIKLOVA HIŠA IN NJENO SPLETNO MESTO S Poudarkom NA OTROŠKIH VSEBINAH.....	22
4.1 PREJŠNJE SPLETNO MESTO	22
4.2 NOVO SPLETNO MESTO	25
4.3 VSEBINE ZA OTROKE	27
5 RAZPRAVA Z ZAKLJUČKI	30
6 NAVEDENI VIRI IN LITERATURA	32
7 PRILOGA.....	i

KAZALO SLIK IN PREGLEDNIC

Slika 1: Predstavitev predšolske bralne značke Malček bralček na podstrani Knjižnice Metlika	10
Slika 2: Podstran Pravljične ure v Knjižnici Dravograd.....	12
Slika 3: Vabilo na pravljичno uro Skuhaj nam pravljico na spletišču Knjižnice Hrastnik	13
Slika 4: Prikaz objave spletne pravljice na spletišču Knjižnice Hrastnik.....	13
Slika 5: Zajem zaslona dela domače strani Knjižnice Ilirska Bistrica, kjer je povezava do mesečne uganke.....	15
Slika 6: Domača stran Knjižnice Radlje.....	19
Slika 7: Predstavitev e-virov na starem spletišču Knjižnice Miklova hiša.....	23
Slika 8: Dogajanje za otroke na stari domači strani Knjižnice Miklova hiša.....	24
Slika 9: Opis pravljичnih ur na starem spletnem mestu Knjižnice Miklova hiša	24
Slika 10: Primer vsebine za otroke na starem spletišču Knjižnice Miklova hiša: Poletavski knjižni izziv	25
Slika 11: Začetna stran za registrirane uporabnike na portalu UČIMse.com (Vir: Mladinska knjiga, b. d.).....	29
Preglednica 1: Grafična predstavitev izpolnjevanja posamičnih kriterijev	21

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Seznam analiziranih knjižnic in naslovi njihovih spletišč	i
--	---

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

ZAHVALA

Iskrena hvala mentorici Nežki Mohar Gačnik, sodelavki Anici Mohar ter celotnemu kolektivu Knjižnice Miklova hiša za vso pomoč, podporo in spodbudo.

1 UVOD

V Knjižnici Miklova hiša smo konec leta 2020 zamenjali spletišče. Staro spletno mesto je bilo preobloženo z različnimi vsebinami, od katerih niso bile več vse aktualne. Eden od ciljev pri prenovi našega spletišča je vizualna izčiščenost, saj si ne želimo, da bi se uporabniki zgubljali med množico različnih informacij. Naša druga želja je, da so informacije nedvoumne, tako da npr. uporabniki ne bodo dvomili, ali bodo slike z dogodka našli v galeriji ali pri posamičnem dogodku. Seveda pa je bil osnovni cilj postaviti sodobno, estetsko dovršeno in predvsem uporabno spletišče.

Do prenosa vsebin za otroke s starega spletnega mesta na novo je prišlo zgolj v manjši meri oz. proces še ni dokončan, zato imamo v knjižnici možnost, da vsebine za otroke temeljito preuredimo. Pričakovana korist analize spletnih mest manjših knjižnic v širšem pogledu je zagotovo najprej ugotovitev stanja, v nadaljevanju raziskovanja pa smo našli tudi primere dobrih praks, ki bi jih lahko uporabili pri izdelavi svojih vsebin ali pa zgolj pri deljenju obstoječih. Cilj naloge je opredeliti, katere vsebine sodijo na spletno stran ter na kakšen način naj bodo predstavljene. Pretirana uporaba sodobnih tehnologij za otroke ni priporočljiva, kljub temu pa se otroci stiku s sodobnimi tehnologijami ne morejo izogniti. Iz tega sledi, da je naloga odraslih, da odgovorno pristopimo k vsebinam, ki jih na spletu namenimo otrokom ter jih njim ustrezno prilagodimo.

Na podlagi teoretičnih izhodišč smo oblikovali kriterije za vrednotenje spletnih mest knjižnic, ki pokrivajo področja s približno enakim številom potencialnih uporabnikov. Zato smo se odločili, ker je število potencialnih uporabnikov podlaga za številne druge spremenljivke, kot so npr. število zaposlenih, količina gradiva, prostor. Kriteriji, po katerih smo presojali knjižnična spletna mesta, so predstavitev knjižnice in kadra, dostop do elektronskih virov, obveščanje javnosti o dogodkih, ustreznost vsebin za otroke ter splošni vtis. Vrednotenje je bilo izvedeno opisno, pri čemer so bile izpostavljene zgoraj navedene teme. Vrednotili smo spletna mesta različnih knjižnic, naše prejšnje ter naše trenutno spletišče knjižnice ter na koncu obravnavali vsebine za otroške odstrani na našem spletišču.

1.1 PREDSTAVITEV USTANOVE

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

V ribniški knjižnici imamo tri enote. Enota Loški Potok je odprta le enkrat tedensko v skladu s sofinanciranjem Občine Loški Potok, tam izvajamo večinoma le nujne zakonske naloge (poleg osnovnih dejavnosti, vezanih na gradivo in izposajo, izvajamo še bibliopedagoške ure za osnovnošolce, pravljíčne ure in poletno bralno akcijo Poletavci). V Sodražici je bilo izposojevališče pred enim letom preseljeno na boljšo in večjo lokacijo, kar je prineslo mnogo pozitivnih odzivov tako otrok kot odraslih, kaže pa se tudi v povečanju članstva. Knjižnica je zaradi dodatnega sofinanciranja Občine Sodražica odprta dve uri na teden več in ima uporabnikom ugodnejši delovni čas, kar je poleg prostora nedvomno tudi pomemben dejavnik za boljši odziv lokalnega prebivalstva, npr. v obliki dodatnih obiskov vrtčevskih in šolskih skupin ter včlanjevanju uporabnikov. Namesto trikrat tedensko je zdaj knjižnica odprta pet dni na teden in sicer dva dni dopoldne od 8. do 11. ure in tri dni popoldne od 15. do 19. ure. Ribniška knjižnica je odprta šest dni v tednu, ob sredah in sobotah samo dopoldan. V Ribnici je knjižnica v Miklovi hiši – spomeniško zaščiteni enonadstropni stavbi v središču Ribnice. Knjižnica nosi ime po družini, ki je nekoč tu živela. Stavbi so se namreč dediči po denacionalizacijskem postopku odpovedali, ker je namenjena kulturi, knjižnica pa je zavezana k ohranjanju spomina na Miklovo družino, kar vpliva tudi na opravljanje domoznanske dejavnosti, tako da jim je posvečena razstava v prostorih knjižnice.

Delo, ki ga opravljamo zaposleni, je zelo raznoliko in pogosto ni zelo razdeljeno, ampak se naloge prepletajo, tako da nas večina opravlja vse vrste nalog. Naš kolektiv je po starosti razdeljen na tri skupine – trije strokovni delavci smo stari okrog 35 let, ena sodelavka je v srednjih letih, tri sodelavke pa so starejše od 60 let. Vsak od strokovnih delavcev poleg rednega dela na izposoji ter s serijskimi publikacijami obvlada vsaj še eno ožje področje. Na oddelku za otroke in mladino pripravljamo bibliopedagoške ure za vrtce in šole, ure pravljíc, vodimo poletni bralni akciji za otroke ter najstnike Poletavci in Najpoletavci ter opravljamo ostale naloge na našem oddelku.

2 VREDNOTENJE SPLETNIH MEST TER VSEBIN ZA OTROKE

Na temo spletnih vsebin za otroke v povezavi z bibliotekarstvom oziroma še ožje s splošnimi knjižnicami ni mogoče najti veliko sodobne literature, zato smo se osredotočili na literaturo o spletiščih s področja bibliotekarstva ter na literaturo o spletnih vsebinah za otroke. Področji smo poskusili združiti v pričujoči nalogi.

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Oblikovali smo hipotezo *Spletišča manjših splošnih knjižnic imajo primerno predstavljene vsebine za otroke*. S teoretičnim pregledom literature smo oblikovali kriterije za vrednotenje spletišč z vsebinami za otroke in nato praktično primerjali spletišča manjših splošnih knjižnic.

Spletna stran je »dokument v jeziku HTML, ki je dostopen na svetovnem spletu.« (Kanič idr., 2011) Spletno mesto je definirano kot »skupek pomensko povezanih spletnih strani.« (Kanič idr., 2011) Kot sinonim za spletno mesto je v slovarju opredeljeno tudi spletišče (Kanič idr., 2011). Ko smo želeli svoje razumevanje preveriti še v tujih jezikih, smo prav tako naleteli na razlikovanje med spletnim mestom, ki je v angleščini web site ter spletno stranjo, ki jo prevajamo kot web page, spletišča pa v slovarju ni (Kanič idr., 2012). V besedilu pričujoče naloge torej govorimo o spletnih mestih oz. spletiščih knjižnic ter tudi o posamičnih spletnih straneh. Pogosto uporabljamo izraz domača stran (ang. home page) v pomenu vstopne, predstavitvene strani (Kanič idr., 2012).

Na temo spletnih mest splošnih knjižnic so v zadnjem času nastala različna zaključna dela oz. naloge za bibliotekarski izpit. Pregledani nalogi se osredotočata zgolj na obravnavano knjižnico in ne predstavita splošnega stanja, pri čemer se prva naloga posveča lokalni domoznanski vsebini na spletišču knjižnice, druga pa analizi spletišča z orodjem Google analize (Praprotnik, 2018; Švab, 2018).

Že dolgo ni več nobenega dvoma o potrebi po knjižničnih spletiščih, knjižnice jih neobhodno potrebujejo, kar potrjujejo tudi rezultati raziskave med uporabniki dveh splošnih knjižnic, izvedene l. 2005, ki »so pokazali, da uporabniki pričakujejo predvsem klasične storitve, kot so prosti pristop, izposoja, dajanje informacij po telefonu, čitalnica in medknjižnična izposoja; pomoč knjižničarja pri iskanju informacij; dostop do interneta; spletno stran knjižnice, knjižnični in vzajemni katalog in dejavnosti za najmlajše, kot je ura pravljic.« (Borko idr., 2006, str. 93)

Splošne knjižnice v anketi v sklopu raziskave o doseganju razvojnih usmeritev Standardov za splošne knjižnice 2005-2017 priznavajo, da spada spletna stran in virtualna knjižnica med pomembnejše storitve knjižnic (Aupič idr., 2018). Podobno ugotavljajo tudi uporabniki. Leta 2011 so v raziskavi med člani, uporabniki in neuporabniki slovenskih splošnih knjižnic med

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

drugim ugotavljali pogostost obiska splošne knjižnice, pri čemer je v to všteti tudi obisk spletne strani knjižnice. »Skoraj dve tretjini sta le-to storili v zadnjem tednu oz. v zadnjem mesecu. Petina je obiskala knjižnico pred več kot enim mesecem, vendar v zadnjega pol leta, devet odstotkov vprašanih je splošno knjižnico obiskalo več kot leto nazaj, sedem odstotkov vprašanih pa pred več kot pol leta nazaj.« (Javnomnenjska telefonska raziskava ..., 2011, str. 12) Čeprav pri stanju l. 2011 ne moremo razlikovati med obiskom fizične knjižnice ter knjižnične spletne strani, se je pogostost obiska spletne strani knjižnice povečala sodeč tudi po rezultatih še novejše Raziskave med člani, uporabniki in neuporabniki slovenskih splošnih knjižnic. »Četrtnina članov je obiskala spletno strani splošne knjižnice pred več kot enim tednom, vendar v zadnjem mesecu (25,9 %), podoben delež pa v zadnjem tednu (24,9 %). Pred več kot enim mesecem je spletne strani splošne knjižnice uporabila slaba petina članov (17,1 %).« (Raziskava med člani ..., 2020, str. 23)

Treba pa je opredeliti cilje, ki jih spletna mesta izpolnjujejo. Cilje spletnega mesta knjižnice Kumar in Bansal (2014) definirata kot:

- zagotavljanje vodnika do dostop do učnih virov in storitev, ki jih knjižnica ponuja,
- zagotavljanje možnosti uveljavljanja pravic uporabnikov za raziskovanje teh virov,
- zagotavljanje platforme za člane, kjer lahko začnejo svoje raziskovanje ter se izognejo nejasnostim pri dostopanju do virov,
- zagotavljanje naprave, kjer se lahko uporabniki usposobijo za uporabo knjižničnih virov kot samostojno učeči se uporabniki virov.

Poleg tega navajata kot cilje spletnega mesta še oglaševanje virov in storitev za uporabnike, krepitev dostopa do storitev in virov ne glede na uporabnikovo geografsko lokacijo, uporabnikom prijazen način reševanja informacijskih potreb, učinkovit dostop do zbirke knjižničnih elektronskih virov, dostop do drugih virov in po meri ustvarjenih rešitev, kot so npr. bibliografije, vodniki za iskanje ipd. (Kumar in Bansal, 2014).

Otroci uporabljajo digitalne tehnologije za zabavo, učenje in komuniciranje. Ključna vloga staršev in šole je, da otroci pridobijo digitalne kompetence (Chaudron idr., 2018). Študija, kjer so raziskovali odnos otrok do digitalnih tehnologij je pokazala, kako pomembna je integracija digitalne tehnologije kot orodja v učilnici in kot podpora pri domačih nalogah doma, saj se tako

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

otrokove digitalne sposobnosti diverzificirajo v šolskem in domačem okolju (Chaudron idr., 2018).

Povzeli smo ugotovitve raziskave, ki se nanašajo na slovenske družine in sovpadajo s temo pričujoče naloge. Glavna dejavnost za otroke, stare med 0 in 8 let, je gledanje risank na televiziji ali na spletni video platformi YouTube na prenosnih računalnikih in tablicah. Izobraževalne vsebine na platformi YouTube (razlage o naravnih pojavih, delovanju stvari ipd.) so med otroki popularne, starši pa cenijo na ta način pridobljeno znanje. Otroci radi gledajo video navodila, npr. za sestavljanje lego kock, ki jih objavijo drugi uporabniki. Spletne igre so privlačne za večino otrok, kar pa ne pomeni, da so vsi entuziastični igralci. Z igranjem iger se ne strinjajo vsi starši, tako da vsi otroci nimajo dostopa do iger na spletu. Večina otrok zna dostopati do platforme YouTube na pametnem telefonu svojih staršev ali računalniški tablici. V tej starostni skupini otroci ne vedo točno, kaj je internet in kakšno tveganje lahko predstavlja, iskanje informacij je enako iskanju video vsebin na platformi YouTube oziroma iskanju iger ali aplikacij v trgovinah z aplikacijami na pametnih telefonih in tabličnih računalnikih (Chaudron idr., 2018). Iz ugotovitev izhaja, da otroci uporabljajo pretežno platformo YouTube, da so popularne igre, risanke, video navodila ter izobraževalni video posnetki.

Letos so na Zdravniški zbornici Slovenije izdali Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih. Med avtorji so tudi sodelavci zavoda Logout, ki se ukvarja s težavami ob prekomerni rabi spleta, ter sodelavci Centra za varnejši internet, znotraj katerega deluje točka osveščanja o varni rabi interneta Safe.si. Pred tem tovrstnih uradnih smernic nismo imeli in zato se nam zdi to temeljni dokument, ki ga bomo upoštevali pri načrtovanju vsebin za otroke. Znotraj smernic so med drugim oblikovana priporočila o času pred zasloni v prostem času, v vrtcih, šolah in v času pouka od doma. Naša ciljna skupina otrok, ki je stara do 10 let, je v smernicah razdeljena na malčke (0–2 leti), ki naj ne bi uporabljali ekranov, predšolske otroke (2–6 let), ki naj bi uporabljali digitalne tehnologije manj kot eno uro dnevno, ter šolarje, stare med 6 in 9 let, ki naj bi bili pred ekrani do ene ure dnevno. Desetletniki in starejši otroci so lahko pred ekrani do ure in pol dnevno (Vintar Spreitzer, 2021).

V smernicah so opredeljene tudi dobre spletne vsebine: »Dobre spletne vsebine nimajo pretiranih vizualnih in zvočnih učinkov, ki otroka in mladostnika prekomerno okupirajo, nimajo zasvojitvenih elementov (npr. samodejno predvajanje naslednje vsebine ali videa), so letom

primerne in vsebujejo enostavna orodja, s katerimi otroci brez težav in varno upravljajo. Otroke in mladostnike primerno nagovarjajo tako verbalno kot vizualno, jim na prijazen in zabaven način ponujajo informacije ter jih z interaktivnimi elementi spodbujajo k raziskovanju. Dobre spletne vsebine imajo pozitiven vpliv na otroke in mladostnike, saj jih izobražujejo in informirajo, spodbujajo njihovo kreativnost, domišljijo, aktivno sodelovanje in razvoj določenih sposobnosti.« (Vintar Spreitzer, 2021, str. 14)

Še ena pomembna ugotovitev raziskave je, da sta učenje in bralno razumevanje besedil bistveno manj učinkovita prek zaslonov kot v klasičnih oblikah (Vintar Spreitzer, 2021). To pomeni, da naloga knjižničnega spletnega mesta ostaja spodbujanje branja fizičnih knjig.

2.1 KRITERIJI ZA PRESOJO KNJIŽNIČNIH SPLETIŠČ

Kumar in Bansal (2014) na kratko predstavita kriterije za presojanje kakovosti spletnih strani, od katerih se zdi za našo nalogo primeren drugi – predstavitev subjekta oziroma lastnika spletne strani na podstraneh, kot so na primer Kdo smo, O nas ipd. Naslednji od kriterijev, ki ga omenjata in se zdi najbolj zanimiv in hkrati najmanj znanstven, pa je osebna intuicija na podlagi dejstev, ki smo jih o spletni strani izvedeli predhodno. Ta kriterij bomo pri presoji uporabili v nekoliko spremenjeni obliki, saj je na podlagi zbranih dejstev na koncu treba sprejeti odločitev, ki pa je lahko tudi malo subjektivna. Kot ugotavlja avtorica Šestan (2019), spletne strani ne smejo vsebovati preveč podatkov, saj tipični uporabnik ne prebere spletne strani v celoti, ampak se o ustreznosti odloči v prvih trenutkih ogleda. »Spletna stran mora biti organizirana, vsebovati mora razumljivo terminologijo in ne sme oteževati uporabnikovega iskalnega procesa.« (Šestan, 2019, str. 7) Preglednost, razumljivost ter osebni vtis je tako eden od kriterijev, ki smo jih uporabili pri svoji analizi.

Predstavitev elektronskih virov z oddaljenim dostopom je prav tako temeljni kriterij za ugotavljanje kakovosti spletnega mesta knjižnice, saj lahko tam uporabniki samo s klikom ali dvema dostopajo do različnih informacijskih virov, ki so dostopni iz domačega naslanjača ali pa vsaj iz knjižnice. Gre za doseganje zgoraj omenjenih ciljev glede zagotavljanja možnosti uveljavljanja uporabniških pravic za raziskovanje virov ter zagotavljanja platforme za člane, kjer lahko začnejo svoje raziskovanje ter se izognejo nejasnostim pri dostopanju do virov (Kumar in Bansal, 2014).

Reuter in Langer (2015) poleg izposoje knjig in ostalega gradiva kot eno ključnih storitev splošnih knjižnic dandanes izpostavljata brezplačne prireditve za uporabnike vseh starosti. Na spletnem mestu knjižnice uporabniki torej iščejo koledar prireditev, ki pa ga pogosto ne najdejo, če za posamičen dogodek ne vedo že od prej. V analizi spletnih mest splošnih knjižnic smo torej preverili, kako dostopni ter kako ažurni so koledarji dogodkov, ki jih prirejajo knjižnice v živo ali prek spleta.

Zadnji kriterij je ustreznost vsebin za otroke. Otrok je na podlagi Konvencije o otrokovih pravicah (1989) vsaka oseba, ki je mlajša od 18 let. Gre torej za zelo raznolike uporabnike, ki jih lahko razdelimo še na več starostnih podskupin, npr. na predšolske otroke, otroke prve, druge in tretje triade ter srednješolce. Lahko bi jih razdelili tudi na otroke (0–10 let) in najstnike (11–19) let. Ker se v ribniški knjižnici bolj sistematično posvečamo predšolskim in šolskim otrokom, je za namen analize uporabljena delitev na predšolske otroke (0–5 let), otroke (6–10 let) ter najstnike (11–14let), pri čemer smo izvzeli najstnike, starejše od 15 let, saj se z njimi v naši knjižnici trenutno ne ukvarjamo sistematično. Pri presojanju ustreznosti vsebin za otroke smo presojali vsebine, ki so namenjene predšolskim otrokom ter šolarjem, starim od 6 do 10 let. Pri kriteriju moramo paziti na razlikovanje med vsebinami za otroke ter vsebinami za starše. Seveda je dobro, da so te vsebine na nek način med seboj povezane, delno se lahko tudi prekrivajo, vendar pa teh dveh področij nikakor ne smemo enačiti. Otroci so čedalje bolj samostojni uporabniki spleta in naša odgovornost je, da zanje pripravimo ustrezne vsebine. Vsebine za otroke morajo biti poenostavljene in ustrezno didaktizirane oz. igrificirane glede na ciljno starostno skupino tako z vsebinskega kot z grafičnega vidika, vsebine za starše pa so predvidoma pretežno s področja vzgoje in izobraževanja, npr. o razvoju govora, učenju branja, morebitnih težavah pri branju, razvoju bralne in drugih vrst pismenosti ipd.

Kriteriji za preverjanje kakovosti spletišč so torej:

- predstavitev knjižnice,
- predstavitev elektronskih virov,
- prireditve oz. koledar dogodkov,
- ustreznost vsebin za otroke,
- preglednost, razumljivost in osebni vtis.

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Hipotezo smo preverili z pregledom, opisom ter analizo vsebine spletnih mest glede na zastavljene kriterije.

3 KAKŠNA SPLETNA MESTA IMAJO MANJŠE KNJIŽNICE?

V praktičnem delu naloge smo se najprej posvetili primerjavi knjižničnih spletnih mest med seboj. Potem smo se osredotočili na našo knjižnico, ki smo jo predstavili kot ustanovo že v uvodu, sledita pa predstavitvi starega ter novega spletišča. Zadnje podpoglavje praktičnega dela je namenjeno vsebinam za otroke na spletnem mestu ribniške knjižnice.

Študija primera spada med kvalitativne metode raziskovanja. Glede na veliko število obravnavanih knjižnic ter glede na način obravnave (opisovanje) lahko govorimo o deskriptivni pluralni študiji primera. Tehnika zbiranja podatkov temelji na obisku in analizi spletišč.

Raziskovalna vprašanja temeljijo na izbranih kriterijih za vrednotenje spletnih mest knjižnic.

Ali imajo knjižnice na svojih spletiščih predstavitev knjižnice?

Ali imajo knjižnice na svojih spletiščih predstavitev elektronskih virov?

Ali imajo knjižnice na svojih spletiščih objavljene prireditve oz. koledar dogodkov?

Ali so vsebine za otroke na knjižničnih spletiščih ustrezne?

So knjižnična spletišča pregledna, razumljiva ter kakšen vtis naredijo?

3.1 SPLETNA MESTA KNJIŽNIC, KI SO Z NAŠO KNJIŽNICO PRIMERLJIVE PO VELIKOSTI

Knjižnice, katerih spletna mesta smo analizirali, so bile izbrane na podlagi Statističnih podatkov o knjižnicah, natančneje o splošnih knjižnicah za leto 2020, ki so dostopni na spletnem mestu Narodne in univerzitetne knjižnice (Narodna in univerzitetna knjižnica, b. d.). Gre za knjižnice, ki imajo podobno število potencialnih uporabnikov oz. število prebivalcev kot naša knjižnica. Glede na dostopne statistične podatke bi lahko knjižnice primerjali tudi po različnih drugih kriterijih, pa vendar so uporabniki tisti ključni dejavnik, na podlagi katerega so določene tudi druge spremenljivke, kot npr. višina financiranja, število strokovnih delavcev, velikost prostora ipd. Po številu potencialnih uporabnikov od najmanjšega do največjega si sledijo naslednje knjižnice: Metlika, Dravograd, Hrastnik, Ilirska Bistrica, Ribnica, Rogaška Slatina, Logatec,

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Tržič, Radlje in Ormož. Najnižje število potencialnih uporabnikov je v Metliki (8480), najvišje pa v Ormožu (15812). Naša knjižnica ima 13709 potencialnih uporabnikov in je glede na izbrani kriterij peta najmanjša knjižnica v Sloveniji.

V naslednjih podpoglavjih so analizirana spletna mesta izbranih knjižnic, katerih točni naslovi so navedeni v Prilogi 1. Naša domača knjižnica je predstavljena ločeno od tega, in sicer v treh sklopih: kot ustanova je predstavljena že v uvodu, sledita pa predstavitev starega spletišča ter predstavitev novega spletišča. Zadnje izpostavljeno podpoglavje je namenjeno vsebinam za otroke, ki jih bomo v prihodnosti lahko objavili na spletišču.

3.1.1 Knjižnica Metlika

- predstavitev knjižnice

V menijih tik zraven logotipa najdemo osnovne informacije o zaposlenih, osnovne podatke o knjižnici, predstavitev in poslanstvo.

- predstavitev elektronskih virov

Elektronski viri so izpostavljeni že takoj med obvestili, kjer nas opozorijo na Pressreader (digitalna platforma, ki omogoča dostop do različnih časopisov in revij) ter Biblos (portal za izposajo in prodajo e-knjig). Sledi razdelek Baze podatkov, kjer so naštet elektronski viri, poleg vsakega e-vira pa je še pripadajoč logotip. Povezave poleg logotipov vodijo neposredno do e-virov. Na tem mestu manjka kakšno pojasnilo, čemu posamičen vir služi ter kako se uporablja. To smo našli med obvestili s klikom na obvestilo o platformi Pressreader ter portalu Biblosu, predstavitev ostalih elektronskih virov pa je v razdelku Dejavnosti in projekti, kar ni prav posrečeno.

- prireditve oz. koledar dogodkov

Koledar dogodkov nedvomno najbolj pade v oči, saj je takoj pod glavnim menijem na strani. S klikom na posamičen dogodek znotraj koledarja pridemo na podstran, kjer navkljub pričakovanjem ne najdemo vsebine za posamičen dogodek, ampak zgolj lokacijo, termin in kontaktne podatke. Natančne vsebine so razložene med dejavnostmi in projekti.

Prireditve najdemo še v razdelku Pridi zvečer na grad, kjer je objavljen zgolj koledar poletnih prireditev z malo spremljevalnimi informacijami.

- ustreznost vsebin za otroke

Vsebine za otroke na spletnem mestu metliške knjižnice spadajo med Dejavnosti in projekte. Tam so našteje Ure pravljic in Predšolska bralna značka. Na podstrani Ure pravljic smo poleg osnovnih podatkov našli tudi video pravljice. Predšolska bralna značka Malček bralček ima tudi svojo podstran, kjer lahko najdemo osnovne informacije o projektu za starše in ne za otroke.

PREDŠOLSKA BRALNA ZNAČKA

PREDŠOLSKA BRALNA ZNAČKA »MALČEK BRALČEK«

Vsako leto v mesecu oktobru začnemo s **predšolsko bralno značko**, ki jo že vrsto let organiziramo v sodelovanju z **Otroškimi vrtci in Društvom prijateljev mladine Metlika**.

Zelo pomembno je, da se otrok že v "pred bralnim obdobju" sreča s knjigo, saj ob njej, posebno ob pravljicah, razvija domišljijo, branje ga spodbuja k ustvarjalnosti in lažjemu razumevanju sveta okrog sebe. Na različnih področjih postaja otrok bolj razgledan. To je dobra priprava za šolo in življenje ...

Bralna značka je slovensko gibanje, ki spodbuja mlade k branju in dviga njihovo bralno kulturo. Njen cilj je vzgojiti bralca, ki bo rad bral vse življenje. Gestlo bralne značke je **5 knjigo v svet**.

Predšolska bralna značka pa razvija predvsem družinsko branje: spodbuja starše in stare starše, da berejo predšolskim otrokom, otroci pa zgodbico obnovijo s svojimi besedami vzgojiteljici v vrtcu ali knjižničarki. Zgodbo lahko tudi ilustrirajo.

Pripravili smo vam priporočilni seznam knjig, ki si jih bodo otroci lahko izposodili v vrtcu ali v Ljudski knjižnici. Pri izbiri vam bodo svetovali in pomagali knjižničarji. Vsak otrok naj bi obnovil dve zgodbici, eno pa ilustriral.

Predšolsko bralno značko bomo zaključili 2. aprila, na mednarodni dan knjig za otroke.

[Seznam knjig](#)

Slika 1: Predstavitev predšolske bralne značke Malček bralček na podstrani Knjižnice Metlika

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Takoj na domači strani sta pod menijem in naslovno fotografijo izpostavljena koledar dogodkov in delovni čas knjižnice. Po strani navzdol sledijo obvestila oz. novice o pomembnejših dogodkih. S klikom na posamičen naslov obvestila pridemo do dodatnih informacij.

Sledi prikaz elektronskih virov z oddaljenim dostopom, do katerih lahko uporabniki dostopajo, čemur smo se posvetili pri obravnavi kriterija predstavitev elektronskih virov, v spodnjem delu strani pa so še povezave do storitve Vprašaj knjižničarja, pogostih vprašanj ter piktograma z napisom Pridruži se nam.

Vsebine na spletišču so korektne, niso pa nas navdušile do te mere, da bi si kaj podobnega želeli za našo knjižnico. Menimo, da bi se dalo vsebine jasneje razdelati, s čimer bi uporabnik hitreje našel zelene informacije. Vsebine za otroke z izjemo video pravljic pravzaprav niso namenjene otrokom, ampak staršem, kar je razumljivo glede na ciljno publiko njihovih storitev (ure pravljic obiskujejo otroci, starejši od štirih let, predšolsko bralno značko pa opravljajo otroci, stari šest let in manj).

3.1.2 Knjižnica Dravograd

- predstavitev knjižnice

Spletno mesto Knjižnice Dravograd ima v meniju razdelek O knjižnici, kjer lahko takoj najdemo informacije o zgodovini knjižnice, osnovne podatke ter podatke o zaposlenih. Vsebina je precej skopa, saj denimo z izjemo direktorice ter vodje nabave ne izvemo ničesar o tem, katera področja pokrivajo ostali zaposleni.

- predstavitev elektronskih virov

Elektronski viri imajo v meniju svoj razdelek E-knjižnica, poleg tega pa je platforma za branje zvočnih knjig Audibook z logotipom izpostavljena že na domači strani. V razdelku e-knjižnica so naštetih elektronski viri, posebej je izpostavljen portal Biblos, ki ponuja izposajo in nakup e-knjig, uporabniki pa lahko vidijo tudi, da imajo v knjižnici brezplačen dostop do spleta ter si pomagajo z uporabnimi povezavami. Elektronski viri vsebujejo pojasnilo o načinu uporabe ter seznam virov, do katerih lahko uporabniki dostopajo. Seznam ni slikovno podkrepljen z logotipi.

- prireditve oz. koledar dogodkov

Prireditve imajo svoj razdelek, kjer si lahko obiskovalci ogledamo seznam prireditev z dodatnim opisom ter arhiv prireditev. Na seznamu ni povezav, ki bi nas vodile do dodatnih informacij o prireditvah.

- ustreznost vsebin za otroke

Otroci v dravograjski knjižnici nimajo podstrani, ki bi bile namenjene zgolj njim. Otroške vsebine se skrivajo v razdelku Projekti, kjer najdemo povezave do otroških vsebin: Novorojenčki, povabljeni v knjižnico, Pravljične ure ter Bibliopedagoške ure.

Nobena od podstrani dejansko ni namenjena otrokom. Pri projektu Novorojenčki, povabljeni v knjižnico gre zgolj za informiranje javnosti o knjižnični dejavnosti, razdelek Pravljične ure je namenjen predvsem staršem, razdelek Bibliopedagoške ure pa službi predvsem za informiranje javnosti.

Pravljичne ure

PRAVLJIČNE URE V KNJIŽNICI DRAVOGRAD

začetek v

torek, 5. oktobra 2021, ob 16. 30 uri.

Pravljичne ure otrokom približajo svet pisane besede, bogatijo besedni zaklad in spodbudijo potrebo po branju.

V Knjižnici Dravograd oživi pravljичni svet vsak torek ob 16.30 uri.

Vabljeni otroci od 3. do 7. leta starosti.

Ker želimo, da bo obisk otrok prijeten in varen, bodo pravljичne ure potekale po priporočilih NIJZ. Pravljичne ure pa se lahko udeležijo le zdravi otroci. Starši oziroma odrasli, ki otroka spremljajo, morajo imeti izpolnjen PCT pogoj.

Slika 2: Podstran Pravljичne ure v Knjižnici Dravograd

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Spletno mesto se kljub letu izdelave (2013) ne zdi preobloženo z množico informacij, ampak deluje zelo jasno in pregledno. Spletišče ima na prvi pogled jasno strukturo, morda pa je preveč vsebin zaobjetih v podmenijih. Starše obvešča o dejavnostih za otroke, vsebin za otroke pa ni.

3.1.3 Knjižnica Hrastnik

- predstavitev knjižnice

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik ima zelo dobro predstavitev takoj na začetku menija v razdelku O nas. Tu lahko med drugim preberemo osnovne podatke, odpiralni čas, katalog informacij javnega značaja in tudi zgodovino knjižnice.

- predstavitev elektronskih virov

Elektronske vire najdemo v razdelku E-viri. Viri so predstavljeni z logotipi in opisi, kako lahko dostopamo do njih ter kaj ponujajo.

- prireditve oz. koledar dogodkov

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Knjižnično spletišče nima koledarja dogodkov v klasični obliki, ampak ima na domači strani spodaj objavljeno rubriko z naslovom Dogodki in obvestila. Obe področji skupaj se zdita nepovezani, saj gre tu lahko tako za koledar dogodkov, novičke o knjižnih novostih, novih e-knjigah na portalu za izposajo in nabavo e-knjig Biblos ipd. Spletni dogodki so obravnavani prednostno, saj je njim posvečen eden od razdelkov v glavnem meniju, kjer lahko najdemo tudi spletne dogodke za otroke. Dogodki za otroke imajo svoje mesto tudi na eni od naslovnih fotografij spletišča, žal pa nas klik na fotografijo ne odpelje nikamor. Čisto na dnu domače strani je povezava do prihajajoče ure pravljic, s slike spodaj pa je razvidno, da je vabilo nanjo precej skromno.

Četrtek, 14.10.2021 ob 17.30 uri PRAVLJIČNA URA: SKUHAJ NAM PRAVLJICO

Mama raca je pomolila kljun skozi vrata in zaklicala: »Večerja!« Male račke so žlico potisnile v proseno kašo. »Bljek,« so razočarano zamrmrale in prosile mamo: »Skuhaj nam pravljico.«

Otroci pridite in izvedeli boste kaj so slišale male račke.

Za udeležbo je obvezno izpolnjevanje pogoja PCT, ki ne velja za mlajše od 15 let.

Slika 3: Vabilo na pravljico uro Skuhaj nam pravljico na spletišču Knjižnice Hrastnik

- ustreznost za otroke

Vsebine za otroke je težko najti, vendar pa jih je veliko objavljenih, saj ima hrastniška knjižnica še vedno objavljene pravljice na daljavo. Gre za vizualno pust prikaz, ki otroke težko pritegne, dvomimo tudi, da bi bili otroci sposobni samostojno najti ustrezne vsebine.

Spletna pravljica: Miška in mesec

<https://www.youtube.com/watch?v=1y11rCN0Ngs>

Slika 4: Prikaz objave spletne pravljice na spletišču Knjižnice Hrastnik

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Spletišče je zelo sodobno, deluje precej intuitivno, vendar pa mu manjka sistematična predstavitev dejavnosti za otroke in njim privlačen videz.

3.1.4 Knjižnica Ilirska Bistrica

- predstavitev knjižnice

Za razliko od prej obravnavanih knjižnic ima Knjižnica Makse Samsa kratek horizontalni meni z gumbi domov, urnik ter vizitka, glavni meni pa je vertikalni in tam lahko takoj levo zgoraj najdemo informacije o knjižnici. Znotraj razdelka o knjižnici najdemo običajne informacije o zaposlenih, zgodovini ipd., pozitivno pa izstopa Izjava o dostopnosti, ki je sestavljena na podlagi Zakona o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij, ki je nimajo objavljene vse knjižnice.

- predstavitev elektronskih virov

Elektronski viri niso zajeti v nobenem od menijev, ampak imajo svoje mesto kar na domači strani knjižnice na desni strani. Takoj na vrhu je povezava do iskanja po knjižničnem katalogu Cobissu+ (iskanje po skupnem katalogu oz. lokalni bazi) ter povezava do Moje knjižnice – članskega profila COBISS. Ostali elektronski viri so prav tako na desni strani nižje spodaj. S klikom na logotip vira pridemo do knjižnične podstrani, kjer so osnovne informacije o posamičnem viru ter povezave do vira.

- prireditve oz. koledar dogodkov

Koledar dogodkov sicer ima svoje mesto na desni strani pod Mojo knjižnico, vendar pa žal povezave ne delujejo, tako da si uporabniki z njim ne morejo pomagati.

- ustreznost za otroke

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Kot ustrezno za otroke ocenjujemo mesečno uganko, ki je pod koledarjem na desni strani domače strani.

Slika 5: Zajem zaslona dela domače strani Knjižnice Ilirska Bistrica, kjer je povezava do mesečne uganke

Gre za prvo najdeno vsebino za otroke, ki je dejansko namenjena otrokom za samostojno reševanje. Otroci glede na starost rešujejo primerno uganko, potem izpolnijo obrazec in jo oddajo prek spleta. Objava uganke neposredno na spletišču se nam zdi dobra rešitev.

Več vsebin za otroke je v razdelku O naši ponudbi. Najprej lahko uporabniki preberejo, katere dejavnosti za otroke pripravljajo knjižničarke (ure pravljic, obiski vrtcev in šol, mesečna knjižna uganka, javne predstavitve projektov ali raziskovalnih nalog, počitniška bralna značka ter ustvarjalne delavnice). V posebnem razdelku sta predstavljeni še igroteka in že prej omenjena mesečna knjižna uganka.

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Spletišče je prvo od obravnavanih, ki ima meni postavljen navpično in ne vodoravno, ki je zadnje čase pogostejša. Med obravnavanimi knjižnicami je to tudi prvo spletno mesto, ki ima objavljeno vsebino neposredno za otroke in ne zgolj o dejavnostih za otroke.

3.1.5 Knjižnica Rogaška Slatina

- predstavitev knjižnice

Knjižnica je predstavljena v razdelku O knjižnici, kjer lahko najdemo predstavitev knjižnice, zaposlenih ter v okviru predstavitve Kdo smo? še Kdo smo bili včeraj? in Kdo si želimo biti jutri?

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

- predstavitev elektronskih virov

Elektronski viri so razvrščeni navpično na desni strani domače strani, pri čemer ni pojasnila, kaj posamičen vir omogoča, ampak nas klik na logotip vodi do domače strani posamičnega vira.

- prireditve oz. koledar dogodkov

Koledar ne deluje oz. dogodkov nimajo, saj je med zadnjimi prireditvami vabilo na domoznansko razstavo (termin ni opredeljen) obvestilo o delovnem času za l. 2020, sledi pa obvestilo o odpovedi predavanja na začetku epidemije v marcu 2020.

- ustreznost za otroke

Knjižnica pripravlja več dejavnosti za otroke v prostorih knjižnice, med drugim jezikovne pravljice, ustvarjalne delavnice ter mesečno slikovno križanko. Nobena od vsebin ni predstavljena na otrokom prijazen način.

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Na osrednjem mestu je še vedno nagovor direktorice ob kulturnem prazniku, na spletišču so še vedno obvestila o odpovedanih dogodkih leta 2020, kar daje vtis, da knjižnica spletišča ne posodablja prednostno. Kljub temu smo na njihovem spletišču našli zanimive storitve oz. dejavnosti, ki jih izvajajo v živo, npr. ŠOK - Škatla Odličnih Knjig (bralna značka za otroke, stare med 9 in 13 let) ter Kako preprosto je reči: "ne vem!", kjer gre za tematska srečanja gimnazijcev.

3.1.6 Knjižnica Logatec

- predstavitev knjižnice

Knjižnica je predstavljena v razdelku O knjižnici, kjer lahko najdemo informacije o delovanju knjižnice in njeni zgodovini, manjkajo pa podatki o zaposlenih. Nekaj kontaktnih podatkov o zaposlenih najdemo na domači strani, vsi zaposleni pa niso sistematično predstavljeni.

- predstavitev elektronskih virov

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Elektronski viri so zelo dobro predstavljeni v enem izmed razdelkov v glavnem meniju. Klik na posamičen vir nas pripelje na podstran, kjer je pojasnilo, kaj nam posamičen vir ponuja, na podstrani pa je tudi integriran video vodič za uporabo e-vira.

- prireditve oz. koledar dogodkov

Dogodki imajo svoj razdelek v glavnem meniju. Na podstraneh so objavljeni mesečni dogajalniki, vendar žal le za leto 2020 in 2019. To pa ne pomeni, da dogodkov ni bilo, temveč so objavljeni na domači strani med obvestili ter na levi strani domače strani, kjer so objavljeni aktualni dogodki. Tam lahko s klikom izvemo še podrobnosti in si jih celo dodamo na osebni Googlov koledar. Verjetno na ta način dosežejo več uporabnikov, vendar se ne zdi dobro, da so podatki o dogodkih dostopni enkrat na enem in drugič na drugem mestu.

- ustreznost za otroke

Vsebine za otroke najdemo v razdelku Dejavnosti. Dejavnosti, kot so npr. Poletavci, predšolska bralna značka, pravljичne urice ipd. so korektno predstavljene za odrasle bralce oz. starše, ne pa za otroke, ki bi samostojno obiskali spletno mesto.

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Spletišče je korektno zastavljeno, še posebej bi izpostavila kvalitetno predstavljene elektronske vire ter možnost dodajanja dogodkov v osebni Googlov koledar. Tudi če se na spletišču ne bi znašli, si lahko pomagamo z iskalnikom.

3.1.7 Knjižnica Trzič

- predstavitev knjižnice

V razdelku O knjižnici lahko najdemo vse informacije o zaposlenih, na katerih delovnih mestih delajo, ter njihove kontakte. Na podstraneh je predstavljena tudi zgodovina knjižnice ter ostali dokumenti javnega značaja.

- predstavitev elektronskih virov

Elektronski viri imajo svoje mesto na levi strani domače strani, kjer so objavljeni zgolj logotipi, ki vodijo do domačih strani virov, nikjer pa ni pojasnil, kako se te vire uporablja, kaj ponujajo ipd.

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

- prireditve oz. koledar dogodkov

Prireditve so izpostavljene že na domači strani knjižnice, koledar pa žal ne deluje, saj prireditve, ki je objavljena v obvestilih, ne najdemo na koledarju.

- ustreznost za otroke

Dejavnosti za otroke najdemo v razdelku Dejavnosti v glavnem meniju. Tržiška knjižnica ponuja otrokom res raznolike dejavnosti, ki so predstavljene znotraj podstrani, na spletu pa lahko poslušajo pravljice. Gre za pravljice, ki so jih objavili na svojem YouTube kanalu, potem pa so jih integrirali na svojo spletno stran. Žal pravljič ne spremlja video, ampak otroci ves čas poslušanja gledajo samo predstavitevno sliko.

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Prvi vtis je dober, sodobno spletno mesto z zanimivimi vsebinami. Razdelek Povezave je z izjemo povezave do Občine Trzič verjetno bolj namenjen bibliotekarjem kot uporabnikom. Drobižki iz Trziča so zadnji razdelek knjižnične domače strani, kjer lahko najdemo različna društva in njihove dokumente, kar se je lepa gesta knjižnice, da lahko na njenem spletnem mestu najdejo prostor lokalne organizacije, po drugi strani pa so te podstrani pomembne tudi z vidika shranjevanja domoznanskega gradiva. Pozitivno izstopa tudi Izjava o dostopnosti spletne strani.

3.1.8 Knjižnica Radlje

- predstavitev knjižnice

Veliko podatkov, kot so delovni čas knjižnice in vseh izposojevališč, zgodovina knjižnice, statistični podatki ipd., je dostopnih v glavnem meniju v razdelku O nas. Ne najbolj profesionalen, ampak kljub temu simpatičen je seznam zaposlenih, ki je opremljen tudi s slikami zaposlenih iz otroških let.

- predstavitev elektronskih virov

Elektronski viri so dostopni že takoj na domači strani, in sicer iz pasice pod glavnim menijem ter prek logotipov navpično na levi strani, kjer se s klikom na logotip določenega vira preusmerimo na spletno mesto vira, le pri platformi za branje zvočnih knjig Audibook se odpre

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

podstran s pojasnilom, kaj vir ponuja ter kako ga uporabljati. Radeljska knjižnica ponuja tudi e-čitalnico, kjer so zbrane povezave do spletnih mest različnih revij in spletnih medijev.

- prireditve oz. koledar dogodkov

Do prireditev lahko dostopamo v razdelku Storitve, vendar tam kljub pričakovanjem najdemo le opise posamičnih tipov prireditev, ne pa koledarja. Čisto na dnu domače strani najdemo vabili na dva dogodka, ki sta se odvila v septembru.

- ustreznost za otroke

V knjižnici pripravljajo različne dogodke, kot so ustvarjalne delavnice, ustvarjalna srečanja, pravljica potuje, pravljичne ure, uganke meseca, slovenski MEGA kviz. Žal so na knjižničnem spletišču dogodki predstavljeni le za odrasle.

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Spletišče je bilo pred leti najbrž zelo sodobno, dandanes pa žal ne več.

Slika 6: Domača stran Knjižnice Radlje

Pogrešamo koledar, besedila so precej stisnjena in jih težje beremo. Na domači strani je anketa o poletnem branju z dvema vprašanjema, vsi pa lahko takoj dostopamo tudi do rezultatov.

3.1.9 Knjižnica Ormož

- predstavitev knjižnice

Predstavitev knjižnice je v razdelku O knjižnici v glavnem meniju. Knjižnica predstavlja svoje delovanje, kontaktne številke ter e-naslove zaposlenih, zgodovino, informacije javnega značaja ipd.

- predstavitev elektronskih virov

Elektronski viri imajo svoj razdelek v glavnem meniju. Vsak posamičen vir je predstavljen, poleg pa je povezava do domače strani vira.

- prireditve oz. koledar dogodkov

Knjižnica ima na domači strani v glavnem meniju razdelek Napovednik, kjer lahko sortiramo obvestila, prireditve za odrasle in prireditve za otroke in mladino. Nekoliko nerodno so v napovednik umeščeni tudi projekti.

- ustreznost za otroke

Med dejavnostmi je razdelek Otroci, kjer najdemo seznam vseh dejavnosti za otroke, na podstraneh pa so te dejavnosti še bolj natančno opisane. Razen virtualnih pravljličnih ur ni vsebin za otroke, še te pa so objavljene v obliki hiperpovezav, do katerih bi mladi bralci težko dostopali. Prav tako dvomimo, do katere mere so vsebine tu še aktualne, saj je npr. za Pikino bralno značko obvestilo o zaključku za sezono 2019/20, za sezono 2020/21, ki se je verjetno tudi končala, pa ni prispevka.

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Spletno mesto Knjižnice Ormož je dalo dober prvi vtis, gre sodobno spletišče z aktualnimi vsebinami. Glede na visok nivo ostalih vsebin smo pričakovali boljše zastavljene vsebine za otroke.

3.2 ZDRUŽEN PREGLED IZPOLNJEVANJA POSAMIČNIH KRITERIJEV IN ZAVRNITEV HIPOTEZE

	Knjižnica Metlika	Knjižnica Dravograd	Knjižnica Hrastnik	Knjižnica Ilirska Bistrica	Knjižnica Rogaska Slatina	Knjižnica Logatec	Knjižnica Tržič	Knjižnica Radlje	Knjižnica Ormož
predstavitev knjižnice	■	■	■	■	■	■	■	■	■
predstavitev elektronskih virov	■	■	■	■	■	■	■	■	■
prireditve oz. koledar dogodkov	■	■	■	■	■	■	■	■	■
ustreznost vsebin za otroke	■	■	■	■	■	■	■	■	■
preglednost, razumljivost in osebni vtis	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Preglednica 1: Grafična predstavitev izpolnjevanja posamičnih kriterijev

Legenda:

izpolnjen:	■	delno izpolnjen:	■	neizpolnjen:	■
------------	---	------------------	---	--------------	---

Sedem obravnavanih knjižnic ima na svojem spletišču ustrezno predstavitev knjižnice. Večina knjižnic ima na svojem spletišču objavljene povezave do elektronskih virov, ki so lahko opremljeni tudi z logotipi. Zgolj dve knjižnici imata objavljena tudi navodila, kako se posamičen vir uporablja. Dve knjižnici imata zgledno urejen koledar dogodkov s prireditvami, štiri ga nimajo oz. ne deluje, pri treh pa gre za nepregledno predstavitev oz. zgolj seznam prireditev brez dodatnih informacij. Ugotavljamo, da se vse knjižnice posvečajo na spletnih straneh tudi otrokom, le redke pa so glede na izbrane kriterije uspešne. Očitno obstaja zavedanje o pomenu komunikacije prek spleta z otroki, knjižnice pa žal nagovarjajo predvsem starše, le nekaj izjem pa tudi neposredno otroke. Spletišča manjših knjižnic so v grobem pregledna in razumljiva, pri čemer se občasno pojavi tudi kakšna nelogična razporeditev v menijih ali kaj podobnega. Pozitivno izstopajo zgolj posamične vsebine, ne pa katero izmed spletišč v celoti. Presežkov v globalnem pregledu nismo zaznali, kljub temu pa gre za korektna spletna mesta.

Na začetku raziskovanja smo postavili hipotezo: *Spletišča manjših splošnih knjižnic imajo primerno predstavljene vsebine za otroke.* Na koncu analize hipoteze žal ne moremo potrditi.

4 KNJIŽNICA MIKLOVA HIŠA IN NJENO SPLETNO MESTO S Poudarkom NA OTROŠKIH VSEBINAH

Za spletišče naše knjižnice vsebinsko skrbimo strokovni delavci sami. Nalogo pretežno opravlja mlajši del kolektiva. Staro spletno mesto je bilo z grafičnega kot vsebinskega vidika potrebno prenove, zato smo se odločili, da bomo uporabili predlogo spletišča, ki jo je pripravilo Združenje splošnih knjižnic. Osnovno predlogo je po naših željah še nekoliko dodatno spremenil in spremenjeno postavil zunanji izvajalec, sami pa smo poskrbeli za vsebino. Večina vsebin je bila prenešena s starega spletišča, na otroški del spletišča pa nismo želeli prenašati vsebine brez kritičnega premisleka. Zato smo prenesli samo najnujnejše vsebine, ostalo pa bomo dopolnili v prihodnjih letih, ko se bo na mladinskem oddelku spremenila tudi kadrovska zasedba. Vsebine za otroke bomo pripravili sami, tehnična izvedba pa je odvisna tudi od finančnih sredstev.

4.1 PREJŠNJE SPLETNO MESTO

Starega spletišča Knjižnice Miklova hiša v Spletnem arhivu NUK-a nismo našli, zato smo do njega dostopali prek spletnega arhiva Waybackmachine. S starega smo na novo spletno mesto prešli decembra 2020, datum zajema starega spletnega mesta pa je 30. 11. 2020, kar se je po naključju dobro ujelo s prehodom.

- predstavitev knjižnice

Predstavitev knjižnice je korektna, v razdelku glavnega menija O knjižnici lahko med drugim najdemo še podatke o zgodovini knjižnice, ki jo je še posebej izdatno opisala nekdanja direktorica Vesna Horžen, podatke o zaposlenih, statistiki ipd. Zaposleni so predstavljeni z imenom in priimkom ter e-naslovom, manjka pa podatek o področjih, ki jih pokrivajo.

- predstavitev elektronskih virov

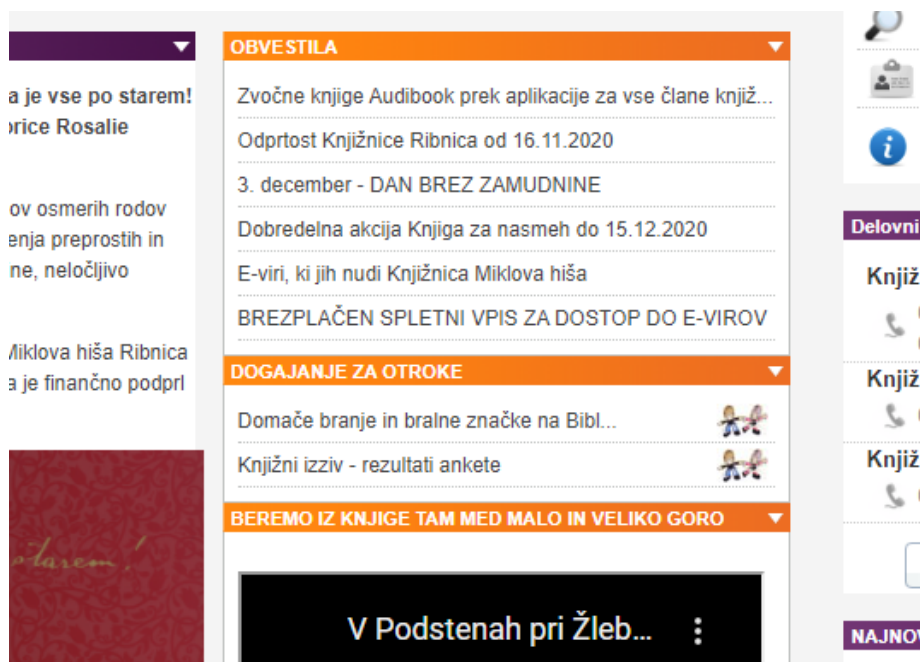

Slika 7: Predstavitev e-virov na starem spletišču Knjižnice Miklova hiša

Baze podatkov so razdeljene glede na jezik – slovenske ter tuje baze podatkov. S klikom na logotip posamičnega elektronskega vira se nam odpre domača stran vira. Na spletnem mestu ni navodil za uporabo elektronskih virov, z izjemo skromnega navodila v okvirčku Tuje baze podatkov.

- prireditve oz. koledar dogodkov

Koledar dogodkov je bil aktiven. S klikom na odebeljeno številko datuma se je dalo na podstrani prebrati informacije o dogodku, običajno so ga spremljale tudi fotografije, ki pa jih Waybackmachine žal ne prikaže. Dogajanje za otroke je bilo izpostavljeno že na domači strani knjižnice. Zadnji dve objavi, ki jih vidimo na spodnji sliki, morda res nista najbolj relevantni, treba pa je vzeti v zakup, da so konec novembra 2020 knjižnice zaradi epidemije obratovale precej omejeno. V tistem času dogodkov nismo pripravljali, objavljeni pa sta vsebini, ki sta relevantni za otroke – dostop do knjig za domače branje v elektronski obliki ter rezultati mesečnega kviza Poletavski knjižni izziv.

Slika 8: Dogajanje za otroke na stari domači strani Knjižnice Miklova hiša

- ustreznost vsebin za otroke

Vsebine za otroke so v razdelku Dejavnosti na glavnem meniju, še posebej pa je že na domači strani izpostavljeno Dogajanje za otroke (glej sliko 8). Vsebine same po sebi niso namenjene otrokom, temveč staršem. Spodaj je primer vsebine za otroke – opis pravljčnih ur:

Pravljčne urice

Pravljčne urice v Knjižnici Miklova hiša

Pravljčne urice so oblika knjižne vzgoje, ki otroke od 4. leta dalje uvaja v pravljčni svet knjige, hkrati pa ga postopno in sistematično pripravlja na vzgojo s knjigo. Zelo pomembno je, da otroka že v predbralnem obdobju navajamo na pravljice. Otrok si s tem širi literarno obzorje, bogati besedni zaklad in literarni okus.

Na prvem delu pravljčne urice se srečujemo z novimi knjižnimi junaki, njihovimi dogodivščinami in vragolijami. V drugem delu urice pa otroci preizkusijo tudi svojo ustvarjalno plat in domov ponosno odnesejo svoje izdelke.

V Knjižnici Miklova hiša potekajo pravljčne urice od oktobra do maja enkrat mesečno, in sicer za posamezne skupine na prvi ali drugi četrtek ob 16.30. ali 18. uri.

K pravljčnim uram lahko otroci pristopijo tudi med letom, četudi na njih niso bili prijavljeni v septembru. V tem primeru vas prosimo, da udeležbo potrdite na nezka.klavzar@miklovahisa.si.

Pravljčne urice v Ribnici vodi knjižničarka Nežka Klavžar.

60280444
2025003384289174
899878502726107136
o

Slika 9: Opis pravljčnih ur na starem spletnem mestu Knjižnice Miklova hiša

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Spodaj je primer vsebine, ki smo jo pripravili za otroke (Poletavski knjižni izziv), objavljena pa je bila med dogodki. Vsebina vizualno ni privlačna za otroke, nedvomno nas za objektivno mnenje prikrajša odsotnost fotografije zaradi omejitev spletnega arhiva Waybackmachine.

POLETAVSKI KNJIŽNI IZZIV

15.11.2020 ob 12.00, Knjižnica Miklova hiša Ribnica

Poletavski knjižni izziv za učence od **2. do 6. razreda!** Otroke vabimo k sodelovanju pri mesečnih kvizih do naslednje sezone Poletavcev!

Do **15. novembra** klikni na spodnjo povezavo, **odgovori na vprašanje, napiši svoje ime in e-mail**. Z malo sreče boš prav ti izžreban za nagrado, ki jo poklanjajo donatorji Poletavcev!

Kviz najdete na naslednji povezavi:

<https://1ka.arnes.si/knjizniizziv1>

123041281 3192962800826554 6760438412725755133 o

Slika 10: Primer vsebine za otroke na starem spletišču Knjižnice Miklova hiša: Poletavski knjižni izziv

Med vsebinami za otroke so sodelavke v razdelku Bralni sezname pripravljale tudi obširne bralne sezname, kot so npr. sezname tematskega branja, seznam kakovostnih otroških knjig, nagrajenih z nalepko Zlata hruška ipd.

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Staro spletišče ni bilo več sodobno. Besedila so bila napisana z majhno pisavo in so zavzemala le manjši del zaslona, zato so delovala stisnjeno in nepregledno. Uporabniki so se zlahka izgubljali v menijih, ki so ponujali kopico možnosti, ponekod tudi ni bilo jasne razmejitev – uporabnik je lahko slike z dogodka našel v Galeriji slik ali v razdelku Dogajalo se je.

4.2 NOVO SPLETNO MESTO

Novo spletišče je bilo postavljeno decembra 2020. Predtem je bila posodobljena tudi grafična podoba, tako da so barve in pisave na spletišču usklajene z novim logotipom.

Novo spletišče temelji na WordPress CMS predlogi,¹ ki so jo v pomoč slovenskim splošnim knjižnicam pripravili pri Združenju splošnih knjižnic, sami pa smo jo s pomočjo zunanjega izvajalca še dodatno prilagodili svojim potrebam.

- predstavitev knjižnice

Osnovni podatki o knjižnici in njena predstavitev so na dnu strani. Nobeno področje se ni vsebinsko spremenilo s premikom na novo spletno mesto. Podatke o zaposlenih, področje dela, njihove telefonske številke in e-naslove najdemo v rubriki Kontakti.

- predstavitev elektronskih virov

Do seznama elektronskih virov, do katerih lahko dostopajo naši uporabniki, pridemo prek razdelka Storitve. S klikom na logotip posamičnega e-vira pridemo neposredno do vira, manjka pa pojasnilo, komu je vir namenjen, kako ga uporabljamo ipd. Pojasnila, ki so objavljena v okvirčku skupaj z logotipom vira, bi lahko nadomestili z natančnejšimi navodili. Povezave do e-virov z domače strani ni.

- prireditve oz. koledar dogodkov

Dogodke najdemo na dnu domače strani, kadar pa ni prihajajočih dogodkov, pa je tam zgolj naslov Dogodki. S klikom nanj pridemo do kronološkega seznama dogodkov, kot dopolnilo je na voljo tudi koledar, kjer so dnevi z dogodki obarvani. Morda bi bilo bolje, da bi imeli koledar dogodkov oziroma vsaj povezavo do dogodkov umeščeno višje na domači strani oz. morda tudi v glavnem meniju, da bi tako dosegli več pozornosti obiskovalcev spletnega mesta.

- ustreznost vsebin za otroke

Do vsebin za otroke lahko dostopamo prek gumba Otroci ali pa prek razdelka Storitve v glavnem meniju. Vsebine so bile večinoma prenesene s starega spletišča in so še vedno namenjene predvsem staršem. Izjema so video pravlјice, ki smo jih zaradi epidemioloških razmer začeli pripravljati približno sočasno z novim spletiščem. Video pravlјice so še najbolj

¹ Na naslovu <https://www.knjiznice.si/knjiznicarji/predloge-spletnih-strani/> je več informacij o predlogah spletnih strani.

prilagojene za samostojno uporabo otrok, vendar pa bi jih otroci sami težko našli, lažje so dostopne prek našega kanala na platformi YouTube.

- preglednost, razumljivost in osebni vtis

Novo spletišče je preglednejše od starega, veliko pa je še možnih izboljšav. Tako koledar dogodkov kot predstavitev elektronskih virov bi bila lahko drugače izpostavljena na strani, vsebinam za otroke pa se bomo posvetili v naslednjem podpoglavju.

4.3 VSEBINE ZA OTROKE

Trenutno so vse vsebine za otroke na našem spletišču dejansko namenjene staršem in ne otrokom. Ta pojasnila morajo na spletišču ostati, le strniti bi jih bilo treba, in jih objaviti na staršem namenjeni podstrani. Sem spadajo npr. prispevek, kako se otrok nauči branja, predstavitev bralnih ravnil, logopedskih, vzgojnih vsebin ipd. Vsebine bi lahko dopolnjevali s prispevki o literarnih nagradah, predstavitev avtorjev, težavah pri branju ipd.

Otroke in tudi starše je treba seznaniti z varno uporabo spleta, zato bi za starše objavili rubriko Moj otrok na spletu, kjer bi bile med drugim predstavljene možnosti, ki jih omogoča platforma YouTube in so zelo koristne, npr. izklop samodejnega predvajanja. Veliko uporabnikov spleta ne pozna aplikacije YouTube Kids, kjer lahko nastavimo otrokovo starost in nam aplikacija sama onemogoči gledanje neprimernih vsebin in predlaga primerne. Prav tako veliko staršev ne pozna različnih aplikacij za starševski nadzor. Kot koristne vsebine bi nedvomno vključila tudi povezave do organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko varne rabe interneta, npr. Safe.si ali Logout.

Neposredno otrokom so namenjene video pravljice, ki smo jih v času epidemije pripravili s soglasji založb. Njihova prednost v primerjavi z nekaterimi ostalimi knjižnicami je poleg zvočne še video komponenta, kjer skenirane strani knjig sledijo branju, kar poustvarja občutek, da otroku nekdo knjigo bere. Glede na ugotovitve iz raziskav bi otroci do video pravljič verjetno lažje dostopali samostojno prek platforme YouTube kot prek našega spletnega mesta. Naša prednost je torej v tem, da smo video pravljič javno objavili na našem YouTube kanalu in jih potem vstavili v naše spletišče. Poleg tega smo vidoe iz platforme YouTube vstavili tudi v

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

dogodke na družbenem omrežju Facebook, tako da smo se poskusili približati našim uporabnikom prek različnih kanalov.

Druga izjema je tudi Poletavski knjižni izziv, ki ga s sodelavko pripravljava zadnje leto. Knjižni izziv pripravljamo v obliki Arnesove 1KA ankete, povezavo do nje pa objavimo na knjižničnem spletišču in tudi na vseh naših družabnih omrežjih. Na zastavljeno vprašanje lahko otroci odgovorijo tudi v knjižnici. Knjižni izziv bi želeli izboljšati v slogu Knjižnice Ilirska Bistrica, da bi bila anketa neposredno na spletni strani. Poleg tega bi si želeli lepše likovne podobe.

Vsebine za otroke, ki bi si jih želeli še vključiti na knjižničnem spletišču, so sezname za domače branje in bralno značko, novosti za otroke ter bralni sezname. Vse naštetje je lahko uporabno tako za otroke kot za starše, tako da bi lahko oblikovali podstran, ki bi bila namenjena obojim. Trenutno imamo v knjižnici natisnjene sezname vseh treh šol z našega področja. Kolegica jih uredi glede na postavitev gradiva, ki ga imamo v osrednji knjižnici v Ribnici. Dodana vrednost tem seznamom bi bila objava na spletu skupaj s povezavami do kataložnih zapisov v vzajemnem katalogu COBIB, tako da bi si lahko uporabniki želene knjige lahko neposredno rezervirali v katerem koli od naših izposojevališč.

Za zdaj imamo knjižne novosti objavljene na domači strani, pri čemer niso ločene novosti na mladinskem in odraslem oddelku. Med vsebine za otroke bi radi vključili tudi novosti za otroke in mladino, pri čemer bi enako kot do zdaj klik na naslovnico vodil do možnosti rezervacije knjig v knjižničnem katalogu COBISS+.

Na novo spletišče je treba prenesti in dopolniti bralne sezname, ki so jih sodelavke pripravljale v preteklosti in jih na novem spletišču ni, seveda tudi tu s povezavami do kataložnih zapisov v vzajemnem katalogu COBIB za lažjo rezervacijo.

Med študijem literature sem našla tudi povezavo do pripomočka, kako se učiti ali kako pripraviti šolski projekt, npr. predstavitev osebe ali živali (Worthington Libraries, b. d.). Možnosti razširitve so tudi vodiči za predstavitve knjig, zgodovinskih dogodkov, geografskih pojavov ipd. Glede na to, da so otroci bolj dojemljivi za video posnetke, bi morda te vodnike lahko oblikovali v video navodila. Na ta način bi jih učili iskanja informacij, presojanja virov, samostojne in varne rabe spleta ipd.

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Na spletišče bi bilo dobro vključiti tudi vsebine o sodobnih tehnologijah za otroke. V knjižnici smo v sklopu projekta Sodobno znanje za vse generacije kupili deset tabličnih računalnikov ter licenc za aplikacijo Kobi, s katero se lahko otroci lažje naučijo branja oz. jim pomaga odpravljati težave pri branju. V pripravi je informativna objava, kjer bodo starši ter otroci izvedeli, kako si lahko računalniške tablice izposodijo ter uporabljajo aplikacijo.

Poleg vsebin pa je treba pomisliti tudi na oblikovno plat. Otroci kot neveščji uporabniki miške zaradi še nerazvite fine motorike dosti lažje uporabljajo tablico. Pisave, povezave, gumbi ipd. morajo biti dovolj veliki, da ne bodo povzročali težav majhnim prstkom. Treba je poskrbeti tudi za privlačen videz, saj zdajšnje belo ozadje precej spominja na prazen zvezek. Dobre grafične (in seveda tudi vsebinske) rešitve so uporabljene na portalu založbe Mladinska knjiga UČIMse.com. Na našem spletnem mestu bi si želela podobno oblikovane podstrani, kot je na primer na Sliki 11, kjer bi otroke klik na posamičen del slike otroke preusmeril na ustrezne vsebine.

Slika 11: Začetna stran za registrirane uporabnike na portalu UČIMse.com (Vir: Mladinska knjiga, b. d.)

Za zgled lahko vzamemo tudi vsebine, ki jih pripravlja nacionalna televizija na svojem Otroškem portalu. Otroci lahko brskajo med različnimi video vsebinami, ki so bile objavljene v raznovrstnih oddajah, poslušajo lahko pravlјice, gledajo vodnike za ustvarjanje ipd. (MMC

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

RTV Slovenija, b. d.) Če nam bo uspelo pripraviti delček vsebin na način, kot so objavljene tam, bomo kot majhna lokalna knjižnica dosegli že veliko. Njihove vsebine smo že delili na knjižničnem profilu družbenega omrežja Facebooka, morda pa bi jih lahko vdelali tudi na našo spletno stran.

Dobre vsebine za otroke pa lahko najdemo tudi pri nekaterih knjižnicah. Kot primer dobre prakse lahko izpostavimo tudi vsebine za otroke na spletišču Mestne knjižnice Ljubljana. Ni sicer tako obširno kot na nacionalni televiziji, pa vendar imajo tukaj res dobro izbrane vsebine. Otroci lahko sami brskajo med dogodki, izbirajo med igračami, ki so na voljo, se v pravljčni sobi odločijo za obisk ure pravljic v živo, listajo po pravljici, poslušajo pravljice, si ogledajo pravljice iz časa epidemije in aktivno sodelujejo s knjižnico tudi na spletu, saj lahko rešujejo več tipov ugank ipd. (Mestna knjižnica Ljubljana, b. d.).

Modri pes je spletišče Mestne knjižnice Kranj, ki je ima prav tako bogate vsebine, po katerih bi se lahko zgledovali. Gre za vsebine s področja otroške književnosti (pravljice na spletu in koledar ur pravljic v živo), ustvarjanja in igranja ter družinskega branja. Modri pes med drugim ponuja tudi interaktivne kvize ter mesečne uganke (Mestna knjižnica Kranj, b. d.).

5 RAZPRAVA Z ZAKLJUČKI

Ob zaključku pisanja pričujoče naloge ugotavljamo, da se pravo delo šele začenja. Gre namreč za zelo široko temo, ki bi ji lahko posvetili celo kariero, ne zgolj ene pisne naloge.

Pri pregledu spletnih mest izbranih knjižnic ugotavljamo, da imajo knjižnična spletišča ustrezno predstavljeno knjižnico kot ustanovo, osnovne dejavnosti, svojo zgodovino in zaposlene. Elektronski viri so najboljše predstavljeni v Knjižnici Logatec in podoben način predstavitve bi si želeli tudi za ribniško knjižnico. Koledar dogodkov mora poleg podatkov o naslovu prireditve, terminu ter lokaciji vsebovati tudi nekaj informacij o vsebini dogodka, zelo dobra praksa je povezava z Googlovim koledarjem, ki uporabniku omogoča takojšen prenos v zasebni koledar. Težava spletnih mest splošnih knjižnic je, da se z leti dodajajo vsebine in posledično se kopiči količina objav in/ali količina razdelkov v posamičnih menijih. Oboje vodi k nepreglednosti in posledično slabši koristi spletišča za uporabnike. Ovržena je naša hipoteza *Spletišča manjših splošnih knjižnic imajo primerno predstavljene vsebine za otroke.*

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Ugotovitev, ki nas je najbolj razočarala, je, da imajo manjše slovenske knjižnice na spletu predvsem vsebine za starše in zelo malo vsebin za otroke. Z izjemo video pravljic v različnih oblikah, našega Poletavskega knjižnega izziva ter ilirskobistriške Mesečne uganke, vsebin za otroke praktično ni.

Za zglede vsebin je bilo torej treba pobrskati drugje. Ustanove, od koder lahko črpamo navdih za vsebine za otroke, so med drugimi Mestna knjižnica Ljubljana, Mestna knjižnica Kranj, Radiotelevizija Slovenija ter Mladinska knjiga s portalom UČIMse.com (Mestna knjižnica Ljubljana, b. d.; Mestna knjižnica Kranj, b. d.; MMC RTV Slovenija, b. d.; Mladinska knjiga, b. d.). Kako se lotiti šolskih projektov, so dobro predstavili v Worthingtonških knjižnicah v Ohio, nedvomno pa lahko na spletu najdemo še veliko drugih primerov dobrih praks. (Worthington Libraries, b. d.)

Otroški del našega spletišča bo po prenovi torej vseboval ločen del z vsebinami za starše ter vsebinami za otroke, ki bodo tematsko razdeljene na več področij. Ohranili bomo video pravljice, preoblikovali bomo Poletavce in Poletavski knjižni izziv, dodali pa bomo še več tematskih sklopov, kot so sezname branja, napotki za izpolnjevanje šolskih obveznosti in napotki za varno rabo spleta. Ko bo na voljo več časa, pa bi radi dopolnjevali spletne vsebine še z dodatnimi izobraževalnimi, ustvarjalnimi in zabavnimi vsebinami za otroke, ki bodo (vsaj malo) literarno obarvane.

Ker je knjižnica prostor, kjer so dobrodošli vsi, je tudi spletišče knjižnice prostor, ki ga moramo prilagoditi vsem, tudi najmlajšim, ki se uporabe spleta šele učijo. Uporabi tehnologij se ne bodo mogli izogniti, zato imamo odrasli dolžnost, da jim za prve korake na spletu zagotovimo varno okolje ter ustrezne vsebine.

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

6 NAVEDENI VIRI IN LITERATURA

- Aupič, M., Brenčič, P., Fras Popovič, S., Lesjak, B., Podbrežnik Vukmir, B., Vilar, P., Vodeb, G. in Zdravje, A. (2018). *Doseganje razvojnih usmeritev Standardov za splošne knjižnice veljavnih v obdobju 2005-2017: raziskava*. Narodna in univerzitetna knjižnica.
- Borko, T., Novak Zabukovec, V. in Južnič, P. (2006). Pričakovanja uporabnikov o storitvah splošne knjižnice. *Knjižnica*, 50(4), 93–105.
- Chaudron, S., Di Gioia, R. in Gemo, M. (2018). *Young children (0-8) and digital technology - a qualitative study across Europe*. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9c015955-b0c5-11e8-99ee-01aa75ed71a1/language-en>
- Javnomnenjska telefonska raziskava med člani, uporabniki in neuporabniki slovenskih splošnih knjižnic*. (2011). Združenje splošnih knjižnic. <https://www.knjiznice.si/wp-content/uploads/2019/07/Interstat-ZDRU%C5%BDENJE-SPLO%C5%A0NIH-KNJI%C5%BDNIC-poro%C4%8Dilo-29092011.pdf>
- Kanič, I., Leder, Z., Ujčič, M., Vilar, P. in Vodeb, G. (2011). *Bibliotekarski terminološki slovar*. Amebis. <http://www.termania.net/slovarji/85/bibliotekarski-terminoloski-slovar>
- Kanič, I., Dimec, Z. in Vilar, P. (2012). *Angleško-slovenski slovar bibliotekarske terminologije*. Amebis. <http://www.termania.net/slovarji/103/anglesko-slovenski-slovar-bibliotekarske-terminologije>
- Konvencija o otrokovih pravicah*. (1989). https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/PRAVNE_PODLAGE/Mednarodne_konvencije_-_OZN/Konvencija_o_otrokovih_pravicah/A_-_Konvencija_o_otrokovih_pravicah.pdf
- Kumar, V. in Bansal, J. (2014). Qualities of a library website: evaluating library websites of new IITs. *International Journal of Information Dissemination and Technology*, 4(4), 283–288.
- Mestna knjižnica Kranj. (b. d.). *Modri pes*. <https://modripes.si/>
- Mestna knjižnica Ljubljana. (b. d.). *Otroci*. <https://otroci.mklj.si/>
- Narodna in univerzitetna knjižnica. (b. d.). *BibSiSt Online: Statistični podatki o knjižnicah*. <https://bibsist.nuk.uni-lj.si/statistika/index.php>
- Op!* (b. d.). MMC RTV Slovenija. <https://otroski.rtvlo.si/>
- Praprotnik, M. (2018). *Spletna predstavitev posebnih knjižničnih zbirk: primer Zbirke prvih beril v Knjižnici Velenje*. [Pisna naloga za bibliotekarski izpit]. Knjižnica Velenje.

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

- Raziskava med člani, uporabniki in neuporabniki slovenskih splošnih knjižnic.* (2020). Združenje splošnih knjižnic. https://www.knjiznice.si/wp-content/uploads/2020/06/ZSK_javnomnenjska_raziskava_Ninamedija_2020.pdf
- Reuter, K. in Langer, S. (2015). Building a better library calender with drupal and evanced events. V N. C. Engard (ur.), *More library mashups: exploring new ways to deliver library data* (str. 77–91). Facet.
- Šestan, J. (2019). *Spletna promocija elektronskih informacijskih virov v splošnih knjižnicah* [Diplomski seminar]. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
- Švab, Š. (2018). *Analiza in vrednotenje spletišča splošne knjižnice: primer Valvasorjeve knjižnice Krško* [Diplomski seminar]. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
- UČIMse.com.* (b. d.). Mladinska knjiga. <https://www.ucimse.com/>
- Vintar Spreitzer, M. (ur.). (2021). *Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih.* Sekcija za primarno pediatrijo Združenja za pediatrijo Slovenskega zdravniškega društva. https://www.zdravniskazbornica.si/docs/default-source/novice-dokumenti/uporaba-zaslonov_smernice_za-splet_strani-zaporedno_kon%C4%8Dna.pdf?sfvrsn=dfb83436_2
- Worthington Libraries. (b. d.). *Schoolwork guides.* <https://www.worthingtonlibraries.org/explore/schoolwork-guides>

Tanko, N., Spletno mesto knjižnice Miklova hiša: izbor ter predstavitev vsebin za otroke. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

7 PRILOGA

Priloga 1: Seznam analiziranih knjižnic in naslovi njihovih spletišč

Knjižnica	Naslov spletišča
Knjižnica Metlika	http://www.knjiznica-metlika.si/index.php
Knjižnica Dravograd	https://www.knjiznica-dravograd.si/
Knjižnica Hrastnik	https://hra.sik.si/
Knjižnica Ilirska Bistrica	http://www.knjiznica-ilb.si/
Knjižnica Rogaška Slatina	http://www.knjiznica-rogaska-slatina.si/
Knjižnica Logatec	https://www.log.sik.si/
Knjižnica Tržič	https://www.knjiznica-trzic.si/
Knjižnica Radlje	http://www.knjiznica-radlje.si/
Knjižnica Ormož	https://orm.sik.si/
Knjižnica Ribnica	Prejšnje spletišče: https://web.archive.org/web/20201130181934/https://miklovahisa.si/
	Aktualno spletišče: https://miklovahisa.si/